

SKOGSNÖTEN 2000

Namn _____

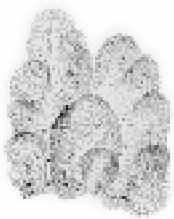
Skola _____

Kommun _____

1. a) Vilka skogsväxter känner du igen?
Skriv namnen på de streckade linjerna.

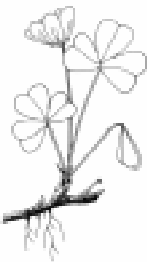
b) På vilken typ av växtplats trivs de
bäst? Använd de förkortningar som
anges nedan och skriv in dem i rutan
intill resp. växt

Torr moskog = T
Frisk moskog = F
Lund = L

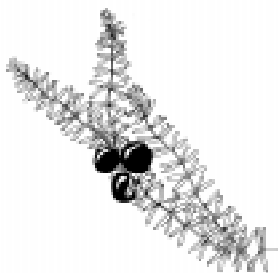
5-8 cm

/ 7 p

2. Fotosyntesen är en av grundförutsättningarna för liv. Förklara varför. _____

/ 7 p

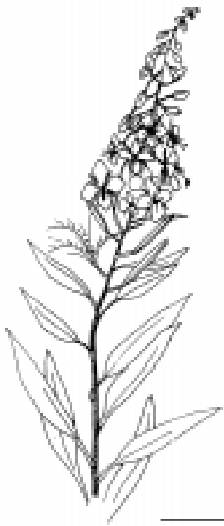
3. Veikko Huovinen beskriver i sin bok "Puukansan tarina" jordmånen på ett skogsområde som brunnit på följande sätt:

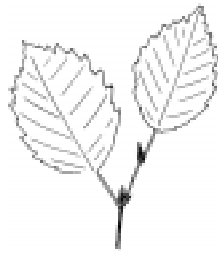
"Jordmånen i den här trakten var morän. Marksubstansen bestod i huvudsak av finsand, men där ingick också i varierande omfattning allt från stora block och stenar till finkornig lera. De olika marksubstanserna var blandade. Det fanns egentligen ingen klar skiktstruktur, utom kanske att grovt material fanns mera på ytan. Stenarna var inte rundslipade utan mycket kantiga." (fri översättning)

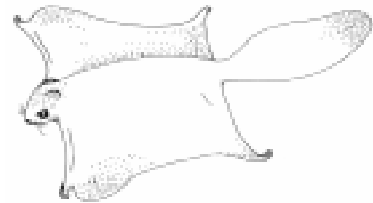
a) Jordmånen har stor betydelse för skogens tillväxt. Vad avses med begreppet jordmån?

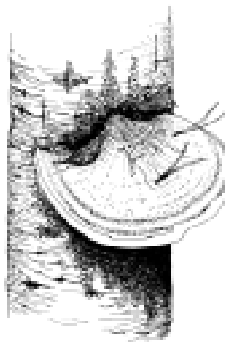
b) Vilka organismer känner du igen? Skriv namnen på de streckade linjerna.

c) Anteckna på tidsaxeln här nedan under vilket skede i skogens utveckling nedanstående organismer trivs bäst på ifrågavarande jordmån (du kan också dra streck från organismerna till resp. årtal).

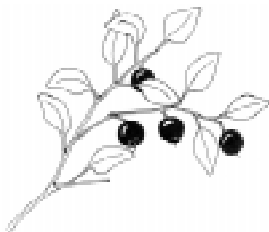

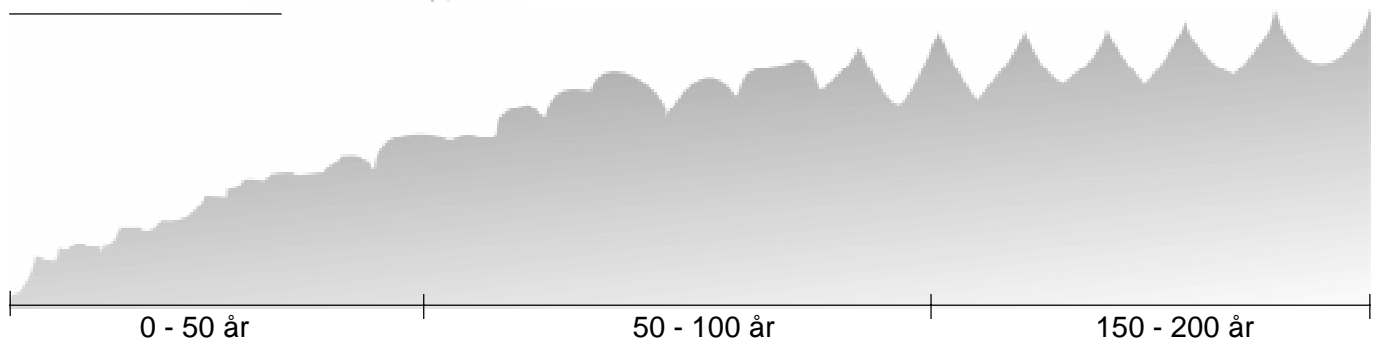

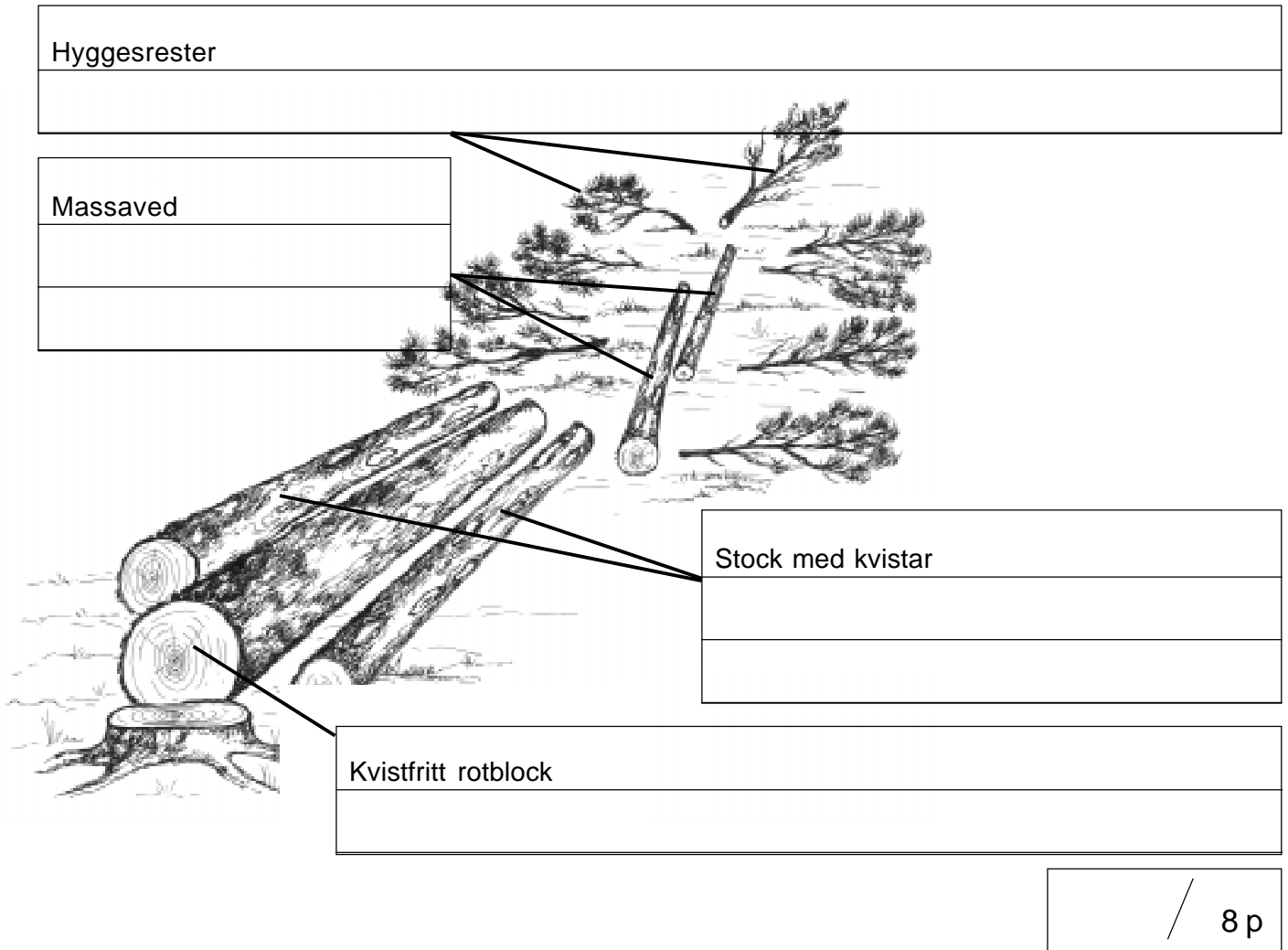

Skog som växer på ett skogsområde som brunnit

4. En tallstam är fälld och kapad för vidare förädling. Skriv på de streckade linjerna intill bilden minst 2 exempel på vad de olika delarna kan användas till.

The illustration shows a cut pine log with several parts labeled with boxes and lines pointing to them:

- Hyggesrester**: Points to the top branches of the log.
- Massaved**: Points to the main trunk of the log.
- Stock med kvistar**: Points to a section of the log with small branches.
- Kvistfritt rotblock**: Points to the stump of the log.

Each label has a corresponding box for the student to write two examples of uses for that part of the log.

/ 8 p

5. Beskriv vad följande skogsvårdsåtgärder innebär.

a) Skogsodling _____

b) Plantskogsvård _____

c) Gallringsavverkning _____

d) Förnyelseavverkning _____

/ 11 p

6. I förteckningen finns några egenskaper som antingen anger om det är fråga om en tropisk regnskog, en barrskog i norra barrskogsregionen eller vardera. Sätt ett kryss för de påståenden som är rätt.

	Barrskog i norra barrskogsregionen	Tropisk regnskog
Teak, mahogny och ebenholts är ekonomiskt viktiga trädslag		
Träden binder koldioxid när de växer och motverkar därmed drivhuseffekten		
Det kan förekomma hundratals trädslag per hektar		
På ett skogsområde växer vanligen ett eller några få trädslag		
Virke används främst som brännved		

/ 5 p

7. Läs den bifogade artikeln och besvarar frågorna utgående från den.

a) Vad betyder begreppet "skogscertifiering"? _____

b) Varför håller man på med att certifiera skogarna i Finland? _____

c) Vad allt beaktas, när skogarna certifieras? Namnge minst 5 saker.

/ 8 p

Gruppcertifiering i första hand Inga nackdelar för skogsägare

Terjärv skogsvårdförning beslutade redan om det. Norra skogsvårdsföreningen kommer att besluta om det snart. Skogarna ska certifieras också i Österbotten för att tillfredsställa europeiska kunder.

- Det är för att vi på ett trovärdigt sätt ska kunna bevisa att våra skogar brukas på ett hållbart sätt som det behövs ett certifikat, säger **Sixten Sunabacka**, regiondirektör på UPM-Kymmene Skog.

Han säger att kunderna i Mellan-Europa är väldigt miljömedvetna. Vår skogslag räcker inte. Kunderna är måna om certifikat och miljömärken.

- I och med att konkurrenterna och kunderna har en stark miljömedvetenhet har vi inte riktigt några alternativ till certifieringen, säger Sixten Sunabacka.

Det kommer inte att bli allmänt bland skogsägarna att avstå certifieringen tror Sunabacka.

Om någon skulle göra det, skulle det då vara svårare för honom/henne att sälja sitt virke?

- Det är ju inte någon direkt överhängande fara, men på långsikt skulle det nog kunna bli det, och man vill ju nog planera skogsvård på långsikt, säger Sixten Sunabacka.

- Jag tror inte att det finns några nackdelar för skogsägarna i det här, tillägger Sunabacka.

Alla ska känna till anvisningarna

Själva övervakningen av att kriterierna uppfyll ska skötas av speciell ackrediterade organisationer. Offertbud har skickats till bland annat norska Veritas och Finska standardiseringsförbundet. I Österbotten beställs granskningen troligtvis för nästa höst. Certifieringsprocessen har redan kommit i gång på sju skogscentralers områden, bland annat Sydösterbottens skogscentral. Hans-Erik Lindqvist har träffat sina kolleger i Seinäjoki.

- Det kommer nog att bli ett stort arbete att uppfylla kriterierna till pappers och i praktiken, säger han.

Han uppskattar att små skogsvårdsföreningar får lägga ner ungefär en nomads arbete på certifieringen, medan det lätt kan gå fyra månader för stora skogsvårdsföreningar. Ett av certifieringskriterierna är att alla aktörer i skogsvården ska få specifika anvisningar om hur arbetet ska göras, vad som ska skyddas och hur.

Vissa krav skärps

I kriterierna nämns bland annat att kända livsmiljöer för hotade arter ska tryggas. De regionala miljöcentralerna informerar markägare om de ställen på vilka hotade växt- eller djurarter påträffats. Då ska markägaren och miljöcentralen komma överens om åtgärder som tryggar bevarandet av artens livsmiljö.

Enligt certifieringskriterierna får man inte dika upp nya områden, utan dikning koncentreras på redan dikade områden. I certifierade skogar ska man öka användningen av hyggesbränning.

Genom hyggesbränning kan man förebygga rötesskador. Åtgärden främjar också mångfalden i skogsnaturen.

- Och fler naturvårdsträd ska lämnas kvar på förnyelseytorna än lagen kräver. Det här gäller hela certifieringsområdet, säger Hans-Erik Lindqvist.

För att uppfylla certifieringskriterierna ska det i genomsnitt finnas fem naturvårdsträd per hektar på skogscentralens område.

Kustens skogscentral kommer att ordna utbildning för såväl skogvårdföreningar som skogsägare om certifieringen.

Förslag till svar till SKOGSNÖTEN 2000

Förslagen här nedan är enbart förslag från arbetsgruppen som sammanställt frågorna.

Varje lärare kan själv poängsätta svaren utgående från den egna undervisningen. Det viktigaste är att poängsättningen är enhetlig mellan lärarna i samma skola, då skolans bästa väljs.

Då regionens bästa väljs, poängsätts alla svar på nytt.

1.	a), b) fönsterlav	(½ p)	T	(½ p)
	harsyra	(½ p)	F, L	(½ p)
	kråkbär	(½ p)	T	(½ p)
	kattfot	(½ p)	T	(½ p)
	mattlumner	(½ p)	F	(½ p)
	ekorrbär	(½ p)	F, L	(½ p)
	skogsnäva	(½ p)	F, L	(½ p)

TOT. 7 p

2. Fotosyntesen är unikt för gröna växter (1 p), där solens ljusenergi (1 p) omvandlas till kemisk energi när den binds till socker. Vid reaktionen bildas en organisk förening av oorganiska material. (1 p) Processen producerar energi (1 p) och byggnadsmaterial (1 p) både för eget och för andra organismers behov (1 p). Vid reaktionen frigörs syre. (1 p)

TOT. 7 p

3. a) * Den finns ovanpå berggrunden (1 p)
* Den har bildats av löst jordmaterial **Eller**
* Den innehåller löst jordmaterial (1 p)
- b) mjölkört/duntrav (½ p) al (½ p) flygekorre (½ p)
blåbär (½ p) björkticka (½ p) ekorrbär (½ p)
- 0 - 50 år 50 - 150 år 150 - 200 år
½ poäng för varje rätt kombination

TOT. 8 p

4. Hyggesrester:

Brännved **Eller** flis för energiproduktion **Eller** lämnas kvar i skogen (2 p)

Massaved:

Cellulosa/massa **Eller** papper **Eller** kartong samt vidareförädlade produkter av dessa (2 p)

Stock med kvistar:

Sågade trävaror (bräder, plankor...) **Samt** vidareförädlade produkter av dessa (limbalkar, limskivor, hyvlade lister...) **Eller stolpar Eller** timmer till stockhus (2 p)

Kvistfritt rotblock:

Faner/plywood **eller** kvistfri sågvara **samt** vidareförädlade produkter av dessa (2 p)

TOT. 8 p**5. a) Skogsodling**

Man anlägger en ny skog (1 p) antingen genom att så frö (1 p) eller plantera plantor (1 p).

b) Plantskogsvård

Man skapar växtutrymme åt de träd, som man vill att ska bilda den nya skogen (1 p) genom gräsbekämpning (1 p) och röjning (1 p).

c) Gallringsavverkning

Ungefär en tredjedel av träden avlägsnas (1 p), för att de träd som bli kvar ska få tillräckligt med växtutrymme, näring och ljus (1 p). Träd som växer dåligt och/eller skadade träd tas i första hand bort (1 p).

d) Förnyelseavverkning

Den gamla trädgenerationen avlägsnas (1 p) och ett ny trädbestånd (1 p) anläggs i stället för det gamla.

TOT. 11 p

6.	Barrskog i norra	Tropisk			
		barrskogsregionen	regnskog		
	Teak, mahogny och ebenholts..			X	(1 p)
	Träden binder koldioxid...	X		X	(1 p)
	Det kan förekomma...			X	(1 p)
	På ett skogsområde...	X			(1 p)
	Virke används främst...			X	(1 p)

TOT. 5 p

7. a) En opartisk utvärdering av att skogarna i Finland sköts på ett hållbart/bärkraftigt sätt. Som bevis ges ett certifikat, ett slags miljömärke. (2 p)

b) För att på ett trovärdigt sätt kunna bevisa för europeiska kunder att våra skogar brukas på ett hållbart sätt. (1 p)

c) Kända livsmiljöer för hotade arter har tryggats.
Inga nydikningar har utförts.
Hyggesbränningen har ökat.
Naturvårdsträd har lämnats kvar på förnyelseytor.
Drivningsskador har undvikits. (5 p)

TOT. 8 p